

Numărul 20.

Oradea-mare 16/28 maiu 1899.

Anul XXXV.

Apare duminică. Abonament pe an 8 fl., pe 1/2, de an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

Povestea unei Regine.

Tradusă de Haralamb G. Lecca.

Eră odată . . . Când? de mult.
 Eră . . . ce? O Regină,
 O fire bună și blajină,
 O inimă de milă plină, —
 Din cele care sting, alină,
 Când ȳic acelor ce suspină:
 „Vorbiți-mi! Ve ascult“.
 Și n'avea seamăn; căci eră
 De-o duiosie fără nume.
 Vrea sărăcia s'o sugrume;
 Dureri să nu mai fie-n lume;
 Iar toți copiii fără nume
 Să aibă mamă-n ea.

Dar, va! Zadarnic dor! Cu cât
 De rele omenirea
 Voiă s'o scape, cu atât, —
 Ca rful, ce pe timp urit,
 Umflat de ploii, a tăbărit
 Să surpe malul, — cu atât,
 Din ȳi în ȳi, nenorocirea
 Veniă,
 Creșcea
 Și-'ntreagă firea
 S'o spulbere voea.
 Nu le putea deschide Raiul.
 Averea, mila, ochii, graiul,
 Mărinimia ei, —
 N'aveau în de-ajuns putere

Să-'mprășcie orî-ce durere.
 Statornica ei mângăere
 Nu-'nzdreveniă pe toți acei
 Ce, prin a chinurilor vrere,
 Muriau ca va! de ei.

Cum? A! pe bunul Dumneȳeu
 Durerile-l desfată?
 A! d'aia lumea fu creată?
 A! către ce, cu sceptrul se!u
 O-'ndreaptă?.. Către re!u?
 Nu! Bunătatea lui divină
 E mare, e deplină . . .
 Și, dacă oamenii trăesc
 Nenoroci!i, — ei o voesc:
 Ei singur! sunt de vină . . .

Și la biserică s'a dus,
 Și sub icoana lui Isus, —
 Ca multe, care-'n nebulie
 Se roagă Lui, fără să știe
 Ce va e!i din al lor vis
 Îndeplinit, — a ȳis:
 „Doamne! O minune cer puterei tale,
 Pe nenoroci!i, ce-m! vei scoate-n cale,
 Fă, privind-u-! numai, să-! pot ferici, —
 Chiar de-a! porunci
 Să ia! eu asupra-m! chinul și-a lor jale“.
 Apoi din sfântul loc e!i.
 În inima ei, multă
 Nedomirire clocoti;
 Iar Domnul, care-a! socoti

Adesea că n'ascultă, —
Dorința-î implini.

În drumu-î, într'adins aduse,
Pe-un pat pe niște roate tras, —
Un băeț, ce nu făcuse

În viața-î nici un pas.
Îl cunoșcea de mult Regina
Și el din suflet o iubiă, —
Cum ar iubi un orb lumina,
Orî un poet o stea.

Se-apropiă atunci de el,
Luându-î mâna-n mână.
Apoi, cu glas, nu de stăpână,
Ci blând, duios, incetinel,
De grabnica lui vindecare
Îi pomeni . . . Prin care
Minune, ochii lui senini
De-odată scânteiară,

Mărindu-se, iar vii și iară
De-'nsuflețire plini ?
Și ea, atunci, de ce-și simți
Puterile slăbite ?

Iar el, când țintă o privi, —
Voind să i le soarbă

Cu-a lui privire-odată oarbă, —
De ce nu i se-'mpotrivi ?
De ce simțiri neînțelese
Veniaș pe suflet să-î apese,
Când băețușul, vindecat,

Zimbind, s'a ridicat ? . .
„Gândesc că pot să umblu“, țise

El, ca trezit din vise ;
Și-apoi din pat se dete jos
Și umbletu-și găsi îndată,
De-aî fi gândit că viața toată
Fusese sănătos.

Cu un suris de oboseală,
Din bucuria lui gustă
Regina. Se-'nturnă
Acasă ; ca-'ntr'o piroteală,
Cădu la pat și, nemișcată,
Ședut-a vreme-'ndelungată
Răbdând al relelor jug greș, —
Tot cu nădejdea-n Dumnezeu
C'o va scăpa odată

De tristul, de vrăjmașul pat
Al boalei . . . Și-a scăpat !

De-atunci, trecu, de bună voc, prin lungi pustiri
de durere.

Perdă aușul, vechul, graiul, — și multe inima i-a
strins ;

Dar nici odată nu s'a plâns.

Maî mulțumită, maî frumoasă, maî tinără, maî în
putere

Eșă din fiecare luptă, — până ce-n lume s'vlon s'a dus
De minunatul dar, cu care o dăruise Cel-de-sus.
Toți alergău la ea : cutare, să-î spue o nenorocire ;
Cutare, focul să-și maî stingă, chemând-o întru ajutor ;
Să-î ceară mila unul ; altul, ca la o blândă nălucire, —
Nebănuind că ea cu jertfe mângăe sufletele lor.

Pretutindenî, al ei nume,
Vecinic bine cuvântat,

De creștinî eră cântat.
Pretutindenî, ne-'ncetat,
Lume, lume și iar lume,
Ca-n delir, ca-n nebunie,
Sta cărarea să-î ație.
Fie-care, s'o 'ntêlnească.
S'o atingă, să-î vorbească,
O privire să-î răpească
Se siliă ;

Căci a ochilor ei rază
Coboră cereasca pază
Peste cel ce, vrând s'o vață,
În ei se-oglindea.
Scânteierea lor, ferice
Pe om îl făcea.

Viața-'ndată-î indulciă.
Începură toți a țice
Că, de n'ar fi omul reș,
Socoteală vrând să ia
Până și lui Dumnezeu, —
Soarta n'ar fi rea, nici ea.

Maî greș de-'numărat, maî grele
De petrecut, — erau acele
Minute lungi de suferință,
Când oarba necunoșcință
În inima-î lovia ;
Când, după ce innăbușă
O dușmănie, — drept răsplată,
Chiar lângă ea, atunci îndată,
Pe-ascuns, în șoapte, aușia
Cum lumea clevetiri urșia.

Adeseori, uită că darul, cu care Cerul o-'nzestrare,
O sfătuiă cu nepăsare s'asculte tot ce se șoptia, —
Și isbucniă în plâns . . . plângea

Pân' ce izvorul plin cu lacrimi secă, cum și-alte ori
secase.

Dar, — după cum ori-ce furtună
Aduce-n urmă-î vreme bună, —

Tot astfel norii întristării peste puțin se risipiaș . . .
Și-'nțelegea atunci Regina că datoria-î porunceșce
Să sufere și sufleteșce,

În locul celor ce o umbră de fericire îi cereaș.
Încet-încet, de aș pe mâne, se oșeli în ea răbdarea,
Iar lumea începă să uite c'odată o vorbiă de reș.
Se coborî un dulce zimbet pe inima și gândul seș.
O singură a ei privire reaprinsese-n toți : uitarea.

Ciudată-î fu învățătura, reîntorcând în calea dreaptă
Pe-un om, cădută în prada unor primejdioase ispitiri,
Și suferind, printr'astă faptă,

A conștiinței remușcare și aprigele-î chinuirii, —
Ca și cum ea păcătuisese. Cu toată mintea-î înțeleaptă,
Grea de purtat eră povara, ce-n locul altuia purtă ;
Căci se șcicia nevinovată.

Și totuș inima-î, sërmana, și ȃi și noapte, îngrijată,
Cu neastêmpêr se bătea.

Din când în când, dorința, gândul că suferința-î o
să treacă,

O-'nsuflejiă, îi da puteri ;
Dar prea eră de tot adâncă, prea o vedea cum îi
îneacă

În așteptările de astăȃi speranțele-adunate erî.

Intr'o ȃi, o bîată
Mumă-'ndurerată,

Plângend o rugă :

„Buna mea Stăpână!

„Un copil am. Până

„Măne moare. Dă,

„Dă boala-n pustiū!

„E unicu-mî flū!

„Scapă-! Scapă-! Șciū

„Că ai în păstrare

„Buruieî de leac,

„Buruieî de care

„Nimenî altul n'are,

„Ierburî prea-sfințite ce minune fac“.

Fără să mai șadă la-'ndoială, lângă

Patul lui se duse ea numai decăt, —

Patu-n care moartea începea să stringă

Pe bolnav de gât.

Totuș, mai deschise ochii înc'odată ;

În a ei privire, țintă, nemișcată,

El îi pironi, —

Și, ca prin minune, regăsindu-și viața,

Sângele-î ca ghiața

Se reîncălȃi ;

Își simți cum pieptul mai ușor respiră ;

Buzele-î pâlite se înrumeniră ;

Inima-și găsi

Mersul ei ; — iar muma, recunoscêtoare,

Când cu drag copilul își îmbrășișă ;

Când, lângă Regină, în genunchi cadea,

Atingend cu fruntea ale ei picioare.

Când apoi Regina se-întoarse-'n grabă

La palatul ei,

Se simți mai slabă

Ca de obicei ;

Dar o crudă boală, boală 'ndelungată,

Poate moartea chiar, —

O pândiă în umbră, o pândiă-'nsetată,

Ca s'o prindă iar.

Care-î fu mirarea,

Groaza, disperarea, —

Când a doua ȃi,

Copilașul, — raza ei de fericire, —

I se-'mbolnăvi,

Și-î vedea sub ochii-î zăcend, îl vedea

Cum mergea, cu repeȃi pași, cătră pieire.

„Doamne!“ țise ea.

„Cere-mî orî ce jertfă. Inima mea strînsă

„De-'ncercări atâtea, nu va murmură.

„Cere-mî tot ce-ȃi place, tot! Aceasta înse

„Mai presus e, Doamne, de puterea mea“.

Tânguirî deșarte ! Lacrămile sale,

De nici un folos !

Îngirirî, dulci vorbe, suferință, jale, —

Toate de prisos !

Până și privirea-î farmecu-și pierduse.

Numai câte-odată, ca prin vis, vorbiă

De florî, și de ângerî, și de basme spuse ; —

Până ce, în fine, palid, fără viață,

Cu rēceala morȃii pe senina-î față,

I-a rēmas în brațe, s'a stins ca o stea ;

Iar sërmana mumă, singură, sdrobotită,

Fără nici un gemet, d'un talaz izbită,

Își simȃia durerea cum o mistuiă.

Întristata-î viață într'un nor intrase.

Ruga-î de-altă dată mult și-o blestemase,

Mult și-o blestemă !

Se credea acuma și mai vinovată,

Că nenorocirea, ce-î fusese dată

Numai ei, — în soțu-î prea-iubit lovia.

Învēlit de negurî îi pērea pământul.

Îi pērea-'ntr'o noapte fără de sfērșit,

Fără primăvară cu crâng înverȃit,

Fără florî pe care le sărută vântul,

Fără cânt de păsări, fără nici un pic

De re-'nsuflețire, — vai ! fără nimic ! . .

Și ea, care pân' atuncea, cugetând la alinarea

Suferinȃei celorl'altî,

Nimēnuî nu se plânsese, — de-astă dată disperarea

Sub a cărei înboldire, fără voia ta, tresaltî,

O făcū să-î pară cerul aspru, crud. Nu-și dete seamă

Că tot Cerul o cruțase de durerî, pe-o altă mamă,

În a cărei fericire, dac'ar fi avut puterî,

Greū nu i-ar fi fost să-și afle umbra unei mângăerî.

După ce astfel, în noaptea îndoelii, la-'ntêmplare,

Multă vreme pipăi, —

Adormi.

Și i se părū de-odată că-n odaia ei, apare

Copilașu-î mult iubit,

Vesel, sprinten, fericit ;

Că se-așază-'ncet pe patu-î : că, cu degete-ușurele,

Îi ridică greutatea ce pe piept o apăsă ;
 Că prin calda-î respirare, mirosind a viorele,
 Îi trimete bucuria și că astfel îi șoptiă :
 „Nu plânge, mamă dragă ! Nu te-’ngrijă de mine ;
 „Căci ești sânt fericit,
 „Cum n’ăș fi fost vre-odată pe lume, lângă tine, —
 „Orî-cât m’al fi iubit.
 „Nu mi-ai deschis tu Cerul ? Me reîntorc într’ensul
 Așă cum soarta vrea :
 „Fără păcate, fără să știu ce-’nseamnă plânsul,
 „Prin ășăși jertfa ta.
 „Nu plânge ! Totdauna, d’atunci, sânt lângă tine.
 „Voiu fi cu tine-orî când.
 „Greșală, — o greșală de suflete creștine, —
 „Al făptuit, creșdend
 „Că poți în astă lume s’alinî orî-ce durere.
 „O ispășești acum, —
 „Ca robul, care plânge, lipsit de-orî-ce putere,
 „În pulberea din drum.
 „Pământul este, mamă, nu cum îl vrea orî-care, —
 „Cum Dumneșeu îl vrea :
 „Cuptor, loc de topire, îngustă trecătoare,
 „Cu o cărare grea
 De la o viață veche la altă viață nouă, —
 „Cu-atât mai mult avânt
 „Spre-’nalt, cu cât ’nalt este ce ne-a rămas și noșe
 „Cules de pe pământ.
 „Răbdare, mamă ! Ciasul scăpării tale, sună.
 „Asupra-ți luminez.
 „Lumina mea, primeșce-o ; puterile-ți-adună . . .
 „Necontenit veghez.
 „Fiind că ai credință în viața viitoare,
 Poți încă mângăea.
 „Poți mângăea, fiind că tu știi că fiecare
 „E așteptat de ea ;
 „Căci moartea, nu există. Exist-o re-’nviere,
 „O, mamă ! și de-ai ști
 „Cât de frumoasă este, ai așteptă-n tăcere . . .
 „Nu te-ai mai tângui.
 „Durerea, sărăcia, și boala ne-’mpăcată,
 „Și lupta pentru trai, —
 „Sânt de folos ; căci ele întredeschid, arată
 „Cărarea cătră raî.
 „Sânt fericiți aceia ce-’ntind miloasa mână
 „Spre cei nenorciți.
 „Cei ce nenorocirea, jertfindu-se, o-’nfrână, —
 „Sânt și mai fericiți.
 „Dar a schimbă Pământul în Rai, nu au menire ;
 „Nu stă-n puterea lor.
 „Pământul e o casă, numită-n omenire :
 „Infern, saș Purgator*.

S’a deșteptat Regina.

D’atunci, adâncă pace

În inima-î domneșce, — și bine, poate face,

Și poate lesne stinge al suferinței foc ;
 Dar vindecă . . . de loc !
 Dorință, nu mai are, — căci inima ei tace.
 Trăeșce, liniștită, pe alții fericind,
 Și-n giuru-î răspândind
 Pace.

CARMEN SYLVA.

Alphonse Daudet.

Aventurile lui Tartarin din Tarascon

Traducere din limba franceză de Lia Măgura.

(Fine.)

Episodul al treilea.

L a l e I.

VIII

Tarascon ! Tarascon !

Tartarin din Tarascon n’are bagaj. Iată-l scoborînd de pe strada marinei, prin mica piață plină cu banani și pepeni. Nenorocitul tarasconez și-a lăsat pe țermurile maure lada cu arme și ilusiile, și acum se gândeșce să plutească spre Taarascon cu mâinile în buzunar. De abiășrise în șalupa căpitanului și un animal se rostogoleșce găfăind din susul pieții și se repede spre el în galop. Este cămila, credincioasa lui cămilă, care de douespredece ciasuri caută pe stăpânul ei în Algeria.

Tartarin vedându-o, schimbă fețe fețe și se face că n’o cunoașce. Dar cămila nu-l slăbeșce. Fuge neastempărată pe cheiș, își chiamă prietenul și-l priveșce cu dragoste. „Ia-me cu tine !” par că ăice ochiul ei trist. „Ia-me cu tine în luntre, departe, departe de tot de această Arabie, de mucava zugrăvită, de acest orient ridicol, plin de locomotive și diligențe, unde — dromader scăpătat — nu știu ce să mai fac. Tu ești ultimul turc, ești sânt ultima cămilă ! Să nu ne mai despărțim, o Tartarin al meu !”

„A dtale este cămila asta ?” întrebă căpitanul.

„Nici de cum !” respunșe Tartarin care se cutremură gândindu-se să între în Tarascon cu escorta asta ridicolă, lăpădându-se fără rușine de tovarășul nenorocirilor lui, împinge cu piciorul de pământul algerian și barca poneșce. Cămila miroase apa, întinde gâtul, își tresneșce încheiaturile și repeșindu-se în urma luntrei înnoată și ea spre „Zuav”, cu spatele ei gogonat care pluteșce ca o tidvă și cu gâtul lung întins deasupra apei ca pintenul unei trireme.*

Barca și cămila se aședără în rëndul vaporului.

„La urma urmei îmi e milă de cămila asta !”

* Corabie de galere cu trei rënduri de lopeți.

BUNĂ DIMINEAȚA!

șise căpitanul Barbasson mișcat. „Am poftă s'o iaă cu mine pe bord. Ajungând în Marsilia o voiă dărui grădinei zoologice“.

Ridicără cu ajutorul macaralelor și al frânghielor cămila îngreuiată de apă și „Zuavul“ porni.

Doze zile, cât ținu drumul, Tartarin remase singur în cabina lui, nu că marea ar fi fost neliniștită sau că fesul ar fi avut mult de pățimit, dar afurisita de cămilă, îndată ce stăpânul se apăsă pe punte, îi arătă niște atențiuni ridicole. N'ați mai vădut o cămilă dând pe cineva în vileag ca asta.

Din cias în cias, prin ferestrele cabinei unde își vără câteodată nasul, Tartarin vădă albastrul cerului algerian pâlind; apoi în sfârșit într'o dimineață, pe o ceață arginție, auăi cu fericire toate clopotele Marsiliei sunând. Ajunseseră. „Zuavul“ aruncă ancora.

Omul nostru, fiind că n'avea bagaje, scoboră fără a dice ceva, străbătă cu grabă Marsilia, temându-se mereu să nu-l urmărească cămila, și nu răsflă până nu se vără aședat într'un vagon de clasa treia sburând spre Tarascon. Liniște înșelătoare! Abiă se depărtase doue leghe de Marsilia și iată toate capetele la ferestre. Strigăte, mirare. Tartarin se uită și el și ce vede? Cămila, domnule, neînălăturabila cămilă care se repeăiă între șine în urma trenului în mijlocul câmpiei Crau și se ținea după el. Tartarin increment se ghemui în colțul unde ședea și închise ochii.

După expediția asta nenorocită, Tartarin nădăjduiă să între în orașul lui incognito. Dar înfățișarea acestui patrupeă buclucaș făcea treaba cu neputință. Cum va intră în oraș, Dumneșeule mare! Fără nici un gologan, fără lei, nimic, cu o cămilă!..

„Tarascon! Tarascon“.

Trebu să se coboore.

O, groază! De-abiă apără fesul eroului în deschidătura ușei și un strigăt puternic: „Trăiască Tartarin!“ făcă să se cutremure bolta de geamuri a peronului gării. „Trăiască Tartarin! Trăiască omoritorul de lei!“ Și fanfare și coruri isbucniră, Tartarin simții că moare. Creău că e o glumă. Dar nu. Tot Tarasconul eră acolo, salutându-l cu pâlăriile în aer. Iată pe bravul comandant Bravida, pe armurierul Costecalde, președintele, farmacistul și tot corpul nobil de vânători de caschete, cari se îngrămădesc în giurul șefului lor și-l duc în triumf pe scări... .

Ciudat efect al miragiului! Pielea leului orb, trimisă lui Bravida, eră pricina acestui șgomot. Această blană modestă expusă la club întorsese capetele tarasconezilor și apoi întregului sud. Jurnalul „Semafore“ vorbise. Inventară o dramă. Nu mai eră un leu omorât de Tartarin, erău deșe, șouedeșei, o grămadă întregă de lei. Astfel că Tartarin debărcând în Marsilia, eră ilustru fără s'o șcie. Și o telegramă entusiastă ajunsese cu doue ciasuri mai înainte în orașul lui natal.

Dar ceea ce puse văr bucuriei populare fu când vără un animal fantastic, plin de praf și de sudoare, apărând în urma eroului și scoborând într'un picior treptele gării. Tarascon creău un moment că revenise Tarasca lor.

Tartarin liniști pe compatrioții sei.

„Asta e cămila mea!“ șise el.

Și deja sub influința soarelui tarasconez, acest soare frumos care îi face să mintă atât de nevinovat, adăogă mângăind cocoața cămilei:

„E un animal nobil, ea m'a vără omorind toți lei mei“.

După această luă cu familiaritate brațul comandantului, roș de fericire. Și urmat de cămilă, incongiurat de vânătorii de caschetă, aclamat de tot poporul, se îndreptă liniștit spre casa cu baobab și mergând începă povestirea marilor lui vânători.

„Inchipuiți-ve“, șise el, „că într'o sară, în mijlocul Saharei...“

Ipnosa ca mijloc terapeutic (de vindecare.)

(Fine.)

Folosirea medicamentelor narcotice (adormitoare), precum sânt: chloroformul, aetherul, alcoolul și morphiul, recomandată în acele casuri, când provocarea ipnosei nu reușeșce prin metoda practică de regulă, folosirea acestora cu acel scop, ca prin efectul lor să grăbim intrarea ipnosei și de evitat, căci în urma influenței lor stricicioase asupra sistemului nervos individuii deipnotizați se vor simți reu, deprimați, vor avé dureri de cap, cari ipnotisatorul trebuie să caute să le încungiure sub ori-ce preț.

Pe individui foarte de cu greă ipnotizabili trebuie să cercăm să-i ipnotizăm în diferite chipuri, sau cu metoda sugestivă sau cu cea sugestivă-fixativă; pe de altă parte le putem da să bea apă colorată sau vre-o substanță chimică nevinovată sugerându-le, că fluiditatea aceasta ar fi un medicament narcotic sau că recurgem la folosirea electricității sau a magnetului în chipul descris în alt loc, cari toate grăbesc intrarea ipnosei.

Ca și medicamentele narcotice, tot asemenea și metoda de deipnotizare practică de Faria e de evitat, esența căreia e intimidarea individului respectiv, întru cât rostesc într'un ton aspru și poruncitor cuvântul „dormez“ și astfel caut să provoc ipnosa. Metoda aceasta o pot folosi magnetisori ambulanti, iar nu medici. După ipnosa intrată, trecem la sugerarea vindecării.

Precum nici pe un individ nu-l putem ipnotiza cu sugestia „dă adormi acuma“; tot asemenea nici pe ipnotizat, — de și e sugestiv într'un grad mare, — nu-l vindecăm cu simpla sugestie „dă ești deja sănătos“. Sugestiile terapeutice își au tehnica lor proprie. Înainte de toate ne folosim de sugestiile pregătitoare, prin cari dăm bolnavului să înțeleagă posibilitatea vindecării boalei lui prin sugesții; apoi aplicăm următoarea sugestie „acum ești mai liniștit, nu te mai doare așa tare capul, căci te afli într'un somn recreător“. Sugestia aceasta o repețim mai de multe ori, întregind-o cu următoarele: „îți citesc din față, că ești mai liniștit, fața încă îți exprimă liniște și alinarea durerilor“. Numai după sugestiile acestea pregătitoare trecem la adevăratele sugesții terapeutice, cari trebuie să stea într'o legătură logică unele cu altele, cari trebuie să fie mai detaliate, iar nu scurte și cari nu-i iertat să le aplicăm într'un chip brusc. Trecerea mai înainte amintită trebuie să se întemple gradat. În privința aceasta regula generală e, că fiecare sugestie posterioară să stea într'o legătură organică, armonică, cu cea anterioară, că cea ulterioară să urmeze de sine singuri din cea anterioară. Sugestiile aplicate de medic trebuie să co-

respundă unui plan adevărat de vindecare; toată terapia sugestivă trebuie să facă acea impresie asupra bolnavului, ca și când el ar trece acuma de fapt prin o cură multilaterală. Din toate acestea rezultă înse, că sugestiile simplamente negative, precum sunt: „acum capul nu te mai doare, și-a trecut durerea” — nu sînt de nici o valoare, ca sugestiile terapeutice.

În prima ipnosă îi sugerăm bolnavului, că se simte deja mai bine, că i-au trecut întru câțva durerile și vindecarea gradată a boalei o facem numai în ipnosele următoare. În multe cazuri înse ne succede vindecarea chiar și numai într'o singură ipnosă. Boalele curabile astfel sînt: sughițul isteric (singultus), aphantia isterică și paralisa funcțională, născută în urmarea unei frice mari momentane. În general acele boale, cari se desvoaltă momentan, repentin. Vindecarea gradată e indicată în toate acele cazuri, când și boala se desvoaltă încetul cu încetul și 'n urmă devine cronică.

Adî ne ocupăm cu un simptom al boalei, mâne cu altul și astfel vor dispăre toate simptomele și bolnavul se vindecă.

E consult și foarte corespunzător scopului, ca pe lângă sugestiile terapeutice să ne folosim și de anumite manipulațiuni fizicale, cari încă s'au dovedit de bune pentru decursul vindecării. Astfel la dureri de cap, la paraliză, la aphantia isterică să nu întrelăsăm nici odată de a nu massă într'un chip mai moale fruntea, extremitățile, regiunea laringelui. Cu deosebire în urma fardisării frunții la dureri de cap ciudate, au trecut durerile cu mult mai iute, decât numai prin sugestia terapeutică verbală corespunzătoare.

În fiecare ipnosă trebuie să-i sugerăm bolnavului, că pe viitor îl vom pute mai ușor ipnotiza și înainte de deipnotizare, că după deșteptare se va simți bine. Încheierea ipnosei nu-i iertat să se întemple repentin, ci gradat. Înainte de toate îi sugerez, că 'n extremități se mișcă sângele mai repede, că ele nu mai sînt amorțite; după asta îi netelesc fruntea și capul cu mâna, apoi îi sugerez, că după deipnotizare se va simți bine și ușor, nu va simți nimica neplăcut și numai în urmă să se deștepte. Metodele de deipnotizare, că suflu tare în fața bolnavului sau că-i stropesc fața cu apă, sînt de evitat, căci ele sînt numai stricăcioase.

Pe baza tuturor acestora, schița vindecării cu sugestiile ipnotice e următoarea:

1, Pregătirea bolnavului. Îi explicăm pe scurt, ce-i ipnosa? și-i descriem cum ajunge în stadiul ipnotic?

2, Ipnotizarea.

3, Aplicarea sugestiilor terapeutice, cari sînt de doue feluri:

a, sugestiile pregătitoare,

b, sugestiile terapeutice directe,

c, sugestiile terminale, adică sugestiile, cari le dăm bolnavului la încheierea ipnosei cu privire la ipnosa următoare și cu privire la simțirea generală de după ipnosă.

4, Deșteptarea.

Durata ipnosei folosite cu scop terapeutic poate fi 10 minute— $\frac{1}{2}$ oră. Prin ipnosele de durată aceasta, repetite în fiecare zi, putem îmbunătăți tot mai bine starea bolnăvicioasă, întru cât într'un $\frac{1}{4}$ sau $\frac{1}{2}$ de oră îi putem da bolnavului destule sugestiile privitoare la îmbunătățirea stării lui.

Afar' de metoda aceasta de ipnotizare repetită zi de zi, mai e încă și o altă procedură numită de Wetterstrand somnul prelungit artificial și tot de el reco-

mandată pentru scopuri terapeutice. El a obținut rezultate bune cu ipnosa aceasta de o durată de zile, ba chiar și de săptămîni întregi în casuri de istero-epilepsie, de isterie, de epilepsie, de gălbineală și de anemie. El, ipnotizatul îl încrede unei persoane simpatice lui. Aceasta grigind apoi, ca ipnotizatul să nu se deștepte, îi dă mîncare și băutură, căci cu cât doarme mai liniștit ipnotizatul, cu atît mai îndestulitor va fi și rezultatul. Pe baza diferitelor experimente făcute în direcția aceasta, ipnosa de o durată de 6—12—24 de ore o putem folosi în casuri de isterie împreunată cu insulturi spastice grave; în casuri de iritațiuni isterice. Toate iritațiunile sînt împreunate cu deprimare sufletească, cu dureri de cap, cari toate trec în urma ipnosei protrahate. În casurile aceste de ipnosă protrahată, îl ipnotizăm pe bolnavul ca de regulă, îi sugerăm, că 'n cas de trebuință va ave să doarmă 6—12—24 de ore, că somnul acesta lung îl va liniști, îi va alina durerile și după ce trece timpul fixat, se va deșteptă și se va simți bine.

Ipnosa aceasta protrahată s'o folosească înse numai acel medic, care e pe cât se poate numai de bine versat în tehnica ipnotizării și numai la acei bolnavi, boala cărora o cunoaște amănunțit și pe cari îi cunoaște deja din alte ipnose premergătoare. Aplicarea ipnosei protrahate are valoare deosebită ca sodativum, exercită adică o acțiune calmantă. Din acest motiv avem s'o preferim în casuri de iritațiuni isterice tuturor medicamentelor sedative (morphium, valeriana, moschus, castoreum.)

Drd CORIOLAN NEDELCU.

Poesii populare.

Din comuna Șard (comitatul Albei-Inferioare.)

Prunză verde, foaie fragă,
Cum să-ți dic, mândruță dragă?
Io și-o dice: floare albă,
Că de mică mi-ai fost dragă.
— Da io, bade, cum și-o dice?
Trandafir roșu 'nflorit,
Că noi de mici ne-am iubit.

Și-asară treceam pe coastă,
Bade, pe la casa voastră
Și-aușiam pe maică ta,
Dojenindu-te pe tine,
Să te lași, bade, de mine,
Lasă-te cu Dumneșeu,
Că și-o păreție reu.
Că-i sta toată ziua 'n prag,
Cu firuțul tras în ac,
Nici nu-i trage, nici împinge,
Fără-i suspină și-i plînge,
După mine ti-i uită,
Când pe mine mi-i vedea,
Pe mine, ori urma mea,
Ți s'o rupe inima.

Fetele din satu nost,
Nu știu dice „Tatăl nost”,
Nici cu brâgla nu știu da,
Suveica n'o știu purtă.

SALON.

„Floare-Albastră“.

De câte-ori apare o nouă revistă literară la București, noi, cei de dincoaci de Carpați, ne înscriem între cei dintâi abonați și cetitori. Fără ca să ni se facă reclam, fără ca să fim alarmați prin afișe cu anunțuri prealabile, noi reflectăm la revistele literare, fiind că așa am învățat poate de la conlocutitorii nostri germani, să nu ne lăsăm fără o revistă în casă. Așa suntem noi obișnuiți, ca duminica, când ne întorcem de la biserică, să găsim pe masă o revistă literară, din care să ne împrumutăm obiect de întreținere, instructiv și recreativ pentru astăzi.

Natural că în familiile noastre nu se caută decât literatură ușoară, literatură beletristică, pe care atât gimnasistul cât și părintele pensionar o înțeleg și o gustă de-o-potrivă. Astfel se face, că zădarnic vei întreba pe la noi prin Transilvania de reviste ca „Tinerimea Română“ a dluî Tocilescu, „Arhiva“ dluî Xenopol, „Literatură și Artă“ a dluî Petrașcu, „Convorbiri-Literare“ a dluî Dragomirescu... căci n'ai să le dai de urmă. Afară doar că acum „Convorbirile“ să-și fi dobândit câțiva aderenți, ca modestă dar meritată recunoștință pentru înțeleapta ocrotire, cu care dl Dragomirescu ne onorează „avântul“ literar din Transilvania...

În schimb înse se vor găsi pe la noi reviste cu mai puține pretenții, venite tot din București. Până ce existau „Viața“ și „Vatra“, mai ales „Vatra“, găsiu o entusiastă primire în rândurile noastre. Ba nici chiar „Foaia pentru toți“ a dluî Stăncescu n'a ramas necunoscută. Iar acum, de vreo câteva luni, am deschis cu drag porțile mult-promițtoarei „Floare-Albastră“.

Rog să nu fiu înțeles de-așa, că din literatura periodică ce alcătușește lectura noastră familiară, ar fi dispărut „Gartenlaube“ și celelalte reviste streine și locul lor l-ar fi ocupat ale noastre. Nu, până a eși din păcatul vechiu de-a da preferință literaturilor străine, ne mai trebuie răgaz. Dar rămâne constatată cu toate astea, că printre cele multe streine „Familia“ noastră și drăgălașa „Floare-Albastră“ străbat, cucerindu-și teren și deșteptând dragoste pentru literatura românească.

„Familia“ n'a fost nici odată geloasă de succesele altor reviste române, ci din potrivă ș-a manifestat bucuria, căci suntem un popor de atâtea milioane, care nu cu doue sau trei, dar nici cu treizeci de reviste literare n'ar trebui să aibă de-ajuns. În lungul șir de ani ai existenței sale, „Familia“ a vădut multe reviste venind și trecând, cu iuțala unor năluciri, unele chiar fără a lăsa urme în popor. Și de câte-ori apare o nouă stea pe orizontul literar, „Familia“ se bucură, căci știe, că poporul nostru e însetat de razele astorfel de stele, că dorește lumină, ori din care centru al românismului ar veni.

Asfel e prea firesc, ca să salutăm fără nici o rezervație, fără nici o gelosie „Floarea-Albastră“, care vine să ne ajute a doborî de pe vetrele familiilor române literatura streină, parazitul ce de atâta vreme

s'a încuibat în mijlocul nostru; e prea firesc, să ne bucurăm, că dintre atâtea reviste din București cel puțin una, „Floare-Albastră“ ș-a știut face drum până la noi.

Ținem să facem o scurtă dare de seamă despre activitatea de până acum a acestei reviste și credem, că nu vom fi greșit înțelegi, dacă cu toată deferența față de tinera noastră conluptătoare, recunoscându-i meritele ce le are, îi vom scoate în evidență și câteva procedee greșite.

Cei-ce conduc această revistă sunt tineri încălziți de dorul de-a adauge ceva la literatura noastră. Și prin aceasta se deosebesc esențial de multe ale reviste, al căror temei îl formează interese aparte.

Dorul de-a îmbunătăți și de-a clădi înse trebuie să stea totdeauna în raport armonic cu puterea productivă, dacă e să aibă rezultate pozitive. Și mărturisim că, excepționând doar pe un colaborator, în aproape tot ce s'a scris în „Floare-Albastră“ găsim voința la același nivel cu puterea creatoare individuală. Sunt în cea mai mare parte pene conșcii de sine și de valoarea lor, sunt pene probate, cari promit a-ș elupta locuri fruntașe în literatura românească. Și afirmând aceasta, nu exagerez de loc. N'are cineva decât să ia colecția „Florii-Albastre“ în mână și să se oprească la nume ca St. O. Iosif și D. Nanu sau la S. Voinea, I. Adam și Basarabescu, pentru a se convinge că stă în fața unor scriitori, trecuți deja prin gradațiunile de formațiune. Ba îndrăznesc a afirmă mai mult. Ađi, când ce avem mai de valoare pare a fi trecut la pensie, când Coșbuc și Vlahuța scriu geografie și istoria independenței, când Slavici face pedagogie practică și Delavrancea, maestrul Delavrancea, face politică de stradă, astăzi dic, tot ce se scrie la noi mai frumos, ese din penele amintite, grupate în giurul acestei reviste.

Felul simpatic cum a fost înse primită „Floare-Albastră“, credem că e a se datorî și tendințelor ei alese, putem chiar dice fondului de idei, date pe față dintr'un început. Nu știu dacă redactorii ei anume ș-au cristalisat un program de activitate literară, — ceea ce le-ar servi spre laudă deosebită. Constat înse că un program există. Durere numai că nu-l urmează cu toată rigoarea și că mai ales dl Antemireanu, care a luat asupra-ș desfășurarea drapelului, în loc de-a lămurî precis direcțiunea dată în acest program, a produs o confuzie de principii, care, continuată și dusă la extrem, ar fi zăpăcit cu deseversire pe cetitori și ar fi instrăinat revistei pe mulți, cari poate se animaș sincer de tendințele cu cari „Floare-Albastră“ a eșit în vileag.

Programul revistei este, cred eu, dat prin însuș titlul ei. Floarea albastră, precum se știe, este simbolul unei anumite direcțiuni estetice în literatură, e simbolul romantismului. În ori ce parte a dominat vreodată curentul romantist, floarea albastră ș-a avut rolul ei însemnat în poezie, a fost cea mai îndrăgită dintre flori. Romantiștii germani de la începutul acestui veac adoraș „die blaue Blume“, fiind că eră expresia singurătății și a sentimentalismului, iar frumoasa ei culoare avea în sine ceva fascinant, vag și mai ales multă poezie.

Noțiunea romantismului fireșce nu este perfect exprimată prin acest simbol. Floarea albastră e numai o parte, am pute dice partea estetică, sau exterioară a poeziei romantice. Se referă mai mult la tonul acela dulceag, sau, ca să me folosesc de-o figură poetică, la parfumul poeziei romantice.

Fondul romantismului înseamnă este o firească reacțiune în poezie și artă în potriva spiritului revoluționar și a tendințelor materialiste ale societății. El e întronarea eului suveran în artă, e domnia deseversită a subiectivismului, cu o predilecție pasionată de tot ce e fantastic și transcendent și nota lui distinctivă și cea mai înaltă este dragostea ideală față de popor.

Mai ales idealismul și historicismul retrospectiv sunt determinantele direcțiunii romantiste. Sub historicism retrospectiv se înțelege entuziasmul față de trecut, asemănarea stărilor actuale de nemulțumire sufletească cu vremile ideale apuse. Acest historicism duce la scrutarea trecutului, la desgruparea comoarei spirituale a poporului, la îndeletnicirea cu limba și poezia poporului.

Până a nu se perde în esagerațiunii, romantismul este unica direcție literară, care din punct de vedere estetic sintetizează arta genuină. Iar întrucât pentru valoarea lui practică, aceasta devine, tocmai prin historicism, enorm de mare și eminentă națională. E cunoscut doar, că interesarea romantiștilor germani față de trecutul neamului și al limbei lor a dat ființă unor noi discipline în domeniul științei: filologiei comparate și folkloristicii...

Fac aceste puține reflexii asupra romantismului pentru a arăta, care voiă să fie și trebuie chiar să fie programul revistei din București, program, pe temeiul căruia putea să conțene la părtinire caldă și avea teren vast de muncă, dat fiind, că ideile falsului democratism, hrănite prin influința literaturii franceze, se întind ca niște pestilențiale bălării peste frumosul câmp al României, și o reacțiune în potriva lor este absolut necesară.

Acest program a fost atins în „Floare-Albastră” prin șirul de poezii, din care într’adevăr respiră cel mai veritabil romantism. Amintesc între aceste „Cântec haiducească” și „Aida” ale lui D. Nanu; „Pandurul” lui C. Sandu; „O rază” de Sân-Petrescu; „Iacinta” lui Stans și în sfârșit șirul de poezii pline de farmec visător ale celui mai talentat dintre toți tinerii noștri poeți, ale lui Ștefan O. Iosif. Astfel „Pribeagul” cu „... dorul de altă viață, de liniște patriarhală”, „Basmul neisprăvit” și „Îndurare” sunt dintre cele mai admirabile versuri ale literaturii noastre. Iată una dintre acestea:

Îndurare.

Doamne cătră tine ’ndrept
Astăzi ruga mea umilă:
Veți-mi chinul meu nedrept,
De la tronul teu aștept
Cel din urmă semn de milă!

În războiul vieții ’nvins,
Cad zdrobit de suferință,
În genunchi, cu graiul stins,
Și cu sufletul cuprins
De obidă și căință;

Dornic cătră tine ’ntind
Doamne, brațele-obosite,
Valurile me cuprind...
Inima mi-o simt murind
De durerile cumplite!

Și pe tine te mai chem
Să-mi ajuți în desperare

Să me mântui de blestem...

Cătră tine plâng și gem:

Îndurare!

Firește că printre poeziile aceste frumoase se publică adeseori o prosă, frumoasă ca limbă, dar care cu romantismul n’are nimic d’a face, ci din contră e diametral opusă principiilor înscrise în drapelul revistei. Astfel bunăoară sunt și schițele d-lui I. Adam, — schițe cari altfel fac multă cinste autorului înzestrat cu frumos talent, cari înse toate au inconvenientul d’a fi inspirate de jargonul zolaist și încă de cea mai pronunțată culoare.

Ceea ce înse trebuie evitat de la început, este o serie de echivocități și de tentative de teorii ce s’au strecurat printre celelalte articole de forță ale d-lui Antemireanu.

Dl Antemireanu a scris foarte mult la „Floare-Albastră” și tot chestiuni cu pretenții. „Cătră lumină”, „Frumos ideal”, „Adevărata artă”, „Falimentul naturalismului” etc. etc. Chestiuni importante, cari pe alți muritori îi costă studiu de luni de zile, dl Antemireanu le scutură din mânecă cu ușurătatea unui teoretician politic de la „Dacia”. Și în toate articolele aceste a lă minute e vervă, e avânt și voință, — dar voința eroului din cunoscuta poezie a lui Șerbănescu:

„În durerea mea păgână

De-aș ave putere eu,

Aș luă pământu ’n mână”... etc.

dar din o astfel de vervă era imposibil să nu rezulte și sminteli, eră imposibil ca scriind atât de mult despre „vag”-ul și „transcendentalul în artă” să nu devie însuș „vag” și „necoprins” și să nu-și contradică pas de pas, cum o face de câte-ori vorbește despre romantism. Astfel odată pare a apoteosă subiectivismul, când scrie despre „arta și poezia adevărată” care nu se găsește decât în „cânturile poezilor, sub inspirarea cerului de toamnă și a amurgului melancolic al lui octombrie(!)”... De altă dată combate tot dsa pe bieții subiectiviști, cari plâng pentru că n’au — parale și șoșoni... n’au violență și concepții puternice etc.

Iar cât de certat este dl Antemireanu cu concepția romantismului, se vede mai pregnant din articolul dsale „Literatura noastră populară”, articolul care aici la noi și credem și în alte părți a stricat mult reputațiunii autorului și revistei în care a apărut... (Dar asupra chestiunii tratate în acest articol vom mai reveni.)

Credem deci că mai multă gândire serioasă și mai puține teorii nu vor strica articolelor viitorii ai d-lor Ant., fiind că atunci il vom citi cu aceeaș dragoste cu care citim produsele literare ale foștilor dsale colegi de la „Floare-Albastră”, cari au tradus în realitate ceea ce dsa nu șcicia să ne expună lămurit în teorie: romantismul în literatura noastră românească.

IL. CHENDI.

Bună dimineața!

— La ilustrația din nr. acesta. —

Toată familia s’a sculat. Numai băiețelul mititel doarme încă somnul dulce. Mamă-sa îi pregătește cafea, iar sora mai mare s’a dus în grădină să-șiculească florii. În cele din urmă s’a trezit și el; mamă-sa il ia în brațe, câtă vreme soro-sa grăbește să-l întimpine cu un buchet de florii, urându-i cu dragoste: Bună dimineața!

LITERATURĂ.

O nouă scriere de Carmen Sylva. Cetim în diarele bucureștene, că Maj. Sa regina Elisabeta a poftit în săptămâna trecută la palat pe dnii George Coșbuc, D. C. Ollanescu și Nic. Petrașcu, ca să le citească o lucrare inedită, în care se povestește în formă de nuvelă, un episod foarte mișcător din istoria rebelului trecut. Povestirea a lăsat o adâncă impresiune în cei de față.

Scrieri nouă de dl H. G. Lecca. Mult aprețuitul nostru colaborator de la București, dl Haralamb G. Lecca, își reucepe activitatea la noi după tăcere de câteva luni, cu traducerea delicioasă a poveștii de Carmen Sylva, pe care o publicăm în fruntea revistei noastre. Tinerul poet a tradus povestea în stil ușor, imitând oare-cum stilul basmelor, pentru ca — cuprinsul ei fiind prin el însuș de gen ușor — să poată fi și prin formă citit de orî cine. Acuma dsa scrie o piesă nouă, modernă, intitulată „Jucătorii de cărți“, — iar pe de altă parte a terminat să revadă versurile dintr'o poemă începută de acum trei ani „Triumful Amоруlui“ din care publicasem și noi un fragment.

Academia Română a ținut vineri la 7/19 maiu ședința publică. Cu asta ocaziune s'au făcut următoarele comunicări: Dl dr. V. Babeș: Activitatea științifică a drului Assaky. Dl Gr. G. Tocilescu: Monumente epigrafice de curând descoperite în România.

Concurs literar. Se publică concurs pentru un premiu de 30 coroane de fiecare coală de tipar (8° mic), care se va decerne celei mai bune scrieri de cuprins religios-moral, întocmită pentru usul poporului, în extensiune de 4, cel mult de 5 coale de tipar. Lucrări deja tipărite în limba română nu se admit la concurs; se pot premia înse și traduceri libere din literatura străină, dacă vor fi lucrate conform trebuințelor poporului român. Manuscriptele se vor înainta la adresa președintelui Asociațiunii (Sibiiu, strada morii nr. 8.) până la 31 octombrie 1899 st. n. și se vor scrie în caiete de format 4°, pe o singură față a foilor. Decernarea premiului se va face încă în decursul anului curent prin comitetul central al Asociațiunii, după ascultarea raportului comisiunii cenzurătoare ce va alege. Lucrarea, ce se va premia, se va tipări pe spesele Asociațiunii în 2.000 exemplare și va forma începutul „Bibliotecii populare a Asociațiunii“. Dreptul de proprietate al eventualelor edițiuni ulterioare este al autorului. La cas dacă între lucrările ce vor intra la concurs se vor găsi mai multe scrieri corespunzătoare scopului avut în vedere, Asociațiunea își rezervă dreptul a le premia și tipări în decursul anilor viitori, tot sub condițiunile arătate. Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ ținută în Sibiiu la 4 maiu 1899. Dr. Ilarion Pușcariu vicepreședinte, dr. Beu secretar I.

Istorieare religioase-morale alese și întocmite pentru elevii începători ai școalelor populare, de dr. Petru Barbu, au apărut în editura tipografiei și librăriei diecesane din Caransebeș. Drept prefață, autorul bine cunoscut pe terenul acesta dă următoarele îndegătări metodice. „Învățătorul începe obiectul de învățământ al religiunii cu istorisirii despre lucrări religioase-morale... Vom propune deci elevilor începători istorioare simple despre facerea de bine, diligență, modestie... și peste tot despre referințe morale, cari mișcă fantasia copiilor, deșteaptă sentimente nobile, nutresc și întăresc judecata lor morală. Le istorisim

apoi întemplării și lucrări religioase-morale, al căror obiect să-î facă cunoscuți cu ființa și însușirile lui Dumnezeu apoi cu omul și în fine cu raportul dintre Dumnezeu și om...“ Amăsurat acestor îndegătări, citate din „Religiunea în școala poporală“, am ales și întocmit istorioarele de față. Propunerea acestor istorioare se face după treptele formale“.

TEATRU.

Teatrul Național din București. Ni se scrie de la București că e vorba la teatru să fie numit director general dl Scarlat Ghica, fiul marelui Ion Ghica, însuș director general odinioară, sub care teatrul luase un avânt. S'a vorbit mult și de venirea dlui Haralamb G. Lecca, cunoscutul poet și autor dramatic, ca subdirector al Teatrului Național; dar ministrul n'a hotărît încă nimic.

Reprezentăție teatrală românească în Cluș. Tinerii sodali români din Cluș au dat la 9/21 maiu o reprezentație teatrală în restaurantul din alee. S'a jucat „Industriașul“ sau „Plugul de aur“ piesă teatrală în 4 acte din viața industriașilor, de Ioan Rodina. După reprezentație a urmat dans.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Congres extraordinar la Sibiiu. Maj. Sa monarcul a luat cunoștința de convocarea congresului extraordinar al bisericeii gr. or. române din Ungaria și Transilvania. Astfel acela se va ține duminică în 16/28 maiu la Sibiiu. Unicul obiect de discutat va fi legea despre întregirea venitelor preoțești.

Chestiunea bisericeii catedrale din Sibiiu, scrie „Telegraful Român“ în raportul său despre sinodul trecut, a făcut un pas înainte. Consistoriul adecă prin o anchetă a adunat datele principale și directivele generale pentru facerea unui plan definitiv. În scopul acesta a angajat doi arhiteți: pe dl Stefan Emilian, originar din Ocna Sibiiului, dar acum aflător în Iași, și pe dl Paul Rozvan, arhitect din Arad. Ambii au prezentat câte-o schiță de biserică catedrală. Primul a prezentat o schiță în stil curat bizantin cu un turn principal în front apoi cu 4 turnulețe în colțurile edificiului și cu o cupolă mare la mijloc; iar în lăuntru cu 2 rânduri de colonne pentru spriginirea boltiturilor. Al doilea a prezentat o schiță de biserică în stil clasic, mai după felul bisericilor obișnuite pe la noi, cu 2 turnuri în front și cu cupola mare la mijloc. În lăuntru lipsesc colonnele. Pe basa directivelor generale din aceste schițe se va escrie la timpul său concurs pentru un plan definitiv. Iar prin propunerea dlui dr. Ioan Mișu în acest obiect, consistorul a primit îndemn a se ocupa și de chestiunea locului.

C E E N O U.

Hymen. Dl Teodor Șimon, profesor gimnazial în Năsăud, s'a fidanțat cu dșoara Maria Ripean în Pinticul-săsesc. — Dl Mihail Todea, ales paroc în Idicel, s'a cununat cu dșoara Emilia Hulea din Cornețel. — Dl Emil D. Măcelariu, absolvent de teologie, se va cunună cu dșoara Victoria Pop în Drag la 4 iunie. — Dl dr. Laxar Ghebeș, avocat în Pecica-română și dșoara Mărioara Morariu s'au cununat duminică, 9/21 maiu, în Nădlac.

Expoziție de artă casnică la București. În Ate-neul Român din București de mai multe săptămâni atrage publicul o expoziție de artă casnică. În deosebi este mult admirat evangeliul lucrat de regina și de principesa Maria pentru biserica Sinaia. Asemenea sunt minunate două cărți de rugăciune pictate de regina: una pe pergament pentru regele și alta pe fildeș pentru principesa Maria. Tot opera reginei este și o elegantă cuvertură de leagăn lucrată în mătăasă și fir, în stil gotic. Alături se află expuse și lucrările principesei Maria, broderii și picturi de toată frumusețea. Perinele de catifea și mătase sunt niște capo-d'opere. Remarcabilă este și garnitura lucrată în lemn gravat și pictat cu mult gust. Între celelalte obiecte sunt două paravane în stil Louis XV; unul este pictat de principesa de Flandra; celalalt de dna Lohovary n. Crețulescu. Mai sunt reprezentate prin lucrări câteva institute de fete. Remarcabile sunt lucrările de sculptură ale dnei Letiția Negri, precum și lucrările de ciselare și pictură ale dnei Gerard, dimpreună cu alte lucrări ale damelor din societatea înaltă.

Principele Ferdinand al României în pericol. La serbarea de 10/22 mai în București, în fruntea brigăzii 8 de infanterie venia principele Ferdinand. Ajungând în dreptul regelui, făcând salutul militar și întoarse calul spre a trece în suita suveranului. S'a întâmplat atunci un accident regretabil, care din ferice n'a avut nisei o urmare gravă. În fața chioscului regal, sub nisipul așternut, era asfalt. Calul, fiind întors repede, alunecă și cădă jos. Un țipăt de groază isbucni atunci din piepturile mulțimei. Calul cădă peste principele Ferdinand. Regina, principesa Maria, se sculară în picioare, pe când dl G. Gr. Cantacuzino, președintele consiliului, toți miniștrii, dl N. Filipescu și mai mulți ofițeri alergară în ajutor. Principele Ferdinand se sculă înse repede și se aruncă din nou pe cal. Regele, care a păstrat sângele cel mai rece, continuând a răspunde la saluturile ofițerilor cari defilau, a întreat pe principele Ferdinand dacă s'a lovit reu. Principele, care era foarte palid, a răspuns că nu s'a lovit de loc și a stat tot timpul în perfectă ținută, alături de suveran.

Incendiul din Gura Humorei. Asupra groznicului incendiu din orașelul Gura Humorei din Bucovina cetim următoarele amănunte: Focal a izbucnit pe la ora 1 după amiazi și după două ore totul era în flacări. Cât vedea cu ochii era o mare de flacări. Numai 8—10 case au scăpat fiind izolate în grădini. Dogoreala era atât de mare, încât au ars și casele acoperite cu tinichea. Cea dintâi clădire care a ars a fost casarma pompierilor. Pompierii n'au avut nici atâta timp ca să salveze pompele și celelalte rechisite. Locuitorii au fost cuprinși de o panică mare. Oamenii stăteau plângând și frângându-și mâinile în fața avutului lor în flacări. . . Au ars 285 de case și 600 de dependențe. Dintre edificiile publice au ars: căpitanatul districtului, tribunalul, percepția, casarma garzilor financiare, casarma de jandarmi, oficiul poștal, casa parochială romano-catolică, o parte a bisericii armenesci, două școli, trei institute de credit și farmacia. Numai o parte din acte au putut fi salvate. La poștă s'au putut scăpa numai bănci de hârtie, pe când toate celelalte hârtii de valoare au ars cu totul. În casă s'au aflat 1200 florini, în bulgăre topit. Pagubele întrec suma de 1 milion și jumătate florini. Numai a opta parte din case erau asigurate. Toți medicii, avocații, notarul, farmacistul

și funcționarii sunt fără adăpost. Autoritățile distribuiesc alimente locuitorilor nenorociți.

† **Valerie P. Bologa.** Cu cea mai adâncă durere venim să anunțăm moartea unuia din cei mai valoroși fii ai națiunii, stins în vigoarea bărbăției, când activitatea sa rodnică și zélul se neobosise, ne făcându să sperăm cele mai strălucite rezultate. *Valerie P. Bologa*, care ca dirigent al filialei „Albina” din Brașov, a dat acesteia un avânt; care ca membru și casar al societății pentru fond de teatru român, prin reușitele sale operațiuni financiare, a urcat atât de repede capitalul acestei societăți; care a luat parte la toate mișcările propășirii noastre bisericești, culturale, economice și sociale, a încetat din viață la Brașov în 11/23 mai, după grele și îndelungate suferințe, în etate de 45 ani, lăsând în doliu profund pe iubita-i soție Lucia n. Pușcariu și pe unicul se fiu Lucian. În mormântarea mult regretatului s'a făcut joi la 13/25 mai, la ultima sa dorință, simplu, cu un preot și fără cunună, dar luând parte mii de stimători, prieteni și cunoscuți, impresorați de jalea cea mai adâncă. Sub impresiunea acestei jale trimitem și noi întristatei familii expresiunea condolenței noastre profunde. În veci amintirea lui!

Au mai murit: *Marița Rogozan*, absolventă de preparandie din Blaș, în Turda, la 24 mai, în etate de 19 ani; — *Auxențiu Petruțiu*, șef de secțiune la arhivele statului în București, la 11/23 mai, în etate de 57 ani; — *Petru Pepa*, colonel în pensiuine, la Seghedin, în luna trecută; — *Artemiu Chircu*, căpitan în pensiuine, originar din părțile Năsăudului, la 6 mai, în Vincovee, Slavonia, în etate de 85 ani; — *Mateiu Marciac*, proprietar în Alba-Iulia, la 14 mai, în etate de 63 ani.

DIN LUME.

Jubileul reginei Angliei. Bătrâna regină a Angliei Victoria împlini la 12/24 mai vârsta de 80 ani. Poporul englez a serbat cu sgomot această zi. Regina a petrecut ziua aceea în castelul Windsor, unde i s'a făcut o frumoasă serenadă de cântă mai multe corporațiuni de acolo. Sara se presintă piesa „Lohengrin” de Wagner. Nici un prinț străin n'a fost invitat, de oare ce regina dorise să petreacă în cercul intim al familiei. Ziua aceasta cade în al 62-lea an al guvernării sale. Este remarcabilă următoarea reminiscență: Într'o dare de seamă a diarului parisian „Journal des Debats” de la 1838, asupra încoronării reginei Angliei, corespondentul spune între altele: Sănătatea tinereii suverane lasă foarte mult de dorit, așa încât există temerea că guvernarea ei va fi de scurtă durată!

Călimdarul săptămânei.

Duminica Samarinenței Ev. dela Ioan c. 4, gl. 4, a inv. 7

Ziua sept.	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele.
Duminică	16 Cuv. Teodor	28 Wilhelm	334 7 50
Luni	17 S. Ap. Andronic	29 Maximilian	3 38 7 52
Marti	18 Mart. Teodot	30 Ferdinand	3 32 7 53
Mercuri	19 S. Mart. Patrichie	31 Petronella	3 31 7 54
Joi	20 Mart. Talaleu	1 In. Ziua Di.	3 31 7 55
Vineri	21 (†) Const. și Elena	2 Erasmus	3 30 7 56
Sâmbătă	22 Cuv. Vasiliscu	3 Clotildis	3 29 7 57

Proprietar, redactor răspunzător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ÁLDÁS NR. 296 b.)

MERSUL TRENURILOR.

Valabil de la 1. maiu 1899.

Cluj—Oradea-Mare—Budapesta.					Budapesta—Oradea-Mare—Cluj.								
	pleacă	Accel.		Person.		Mixt.		pleacă	Accel.		Person.		Mixt.
		1	2	1	2				1	2	1	2	
Cluj		11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapesta	9 15	1 55	5 45	8 30	—	
Jegenye	"	—	+6 11	7 59	7 16	—	Ujszász	10 55	3 32	8 40	11 31	—	
Huedin	"	12 20	6 40	8 37	7 55	—	Szolnok	11 19	3 56	9 27	2 —	—	
Ciucea	"	12 52	7 09	9 19	8 37	3 30	P.-Ladány	12 55	5 28	11 53	2 12	5 —	
Vad	"	1 34	7 47	10 08	9 32	5 26	Berettyó-Ujfalu	1 33	6 03	12 46	3 —	6 04	
Aleşd	"	1 48	+7 59	10 25	9 49	5 54	M.-Peterd	—	—	1 00	3 12	6 21	
Teleagd	"	2 01	8 11	10 42	10 07	6 21	M.-Keresztes	—	—	1 14	3 25	6 37	
F.-Oşorheiü	"	—	—	11 01	10 27	6 49	Bihar-Püspöki	—	—	1 36	3 42	7 08	
Velenţa	"	—	8 32	11 10	10 37	7 02	Oradea-Mare soseşce	2 11	6 39	1 48	3 58	7 22	
Oradea-Mare soseşce		2 25	8 38	11 17	10 44	7 12	Oradea-Mare pleacă	2 18	6 46	2 06	4 05	12 20	
Oradea-Mare pleacă		2 31	8 43	11 32	11 04	2 22	Velenţa	2 25	—	2 30	4 16	12 29	
Bihar-Püspöki	"	2 38	8 52	11 42	11 14	2 37	F.-Oşorheiü	—	—	2 41	4 38	12 44	
M.-Keresztes	"	—	—	12 03	11 37	3 15	Teleagd	2 50	7 15	3 03	4 56	1 15	
M.-Peterd	"	—	—	12 15	11 50	3 33	Aleşd	+3 04	+7 28	3 21	5 20	1 43	
Berettyó-Ujfalu	"	3 18	9 22	12 29	12 05	4 11	Vad	3 26	7 50	3 45	5 43	3 21	
P.-Ladány	"	4 03	10 06	1 34	1 19	5 27	Ciucea	4 16	8 37	4 53	6 04	4 00	
Szolnok	"	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Huedin	4 52	9 08	5 32	6 31	4 59	
Ujszász	"	5 58	12 03	3 58	4 05	—	Jegenye	—	+9 33	+6 01	7 16	5 52	
Budapesta soseşce		7 50	1 50	6 20	7 10	—	Cluj soseşce	5 55	10 08	6 59	8 33	7 04	

Oradea-mare, — Beiuş, — Vaşcou.				Vaşcou, — Beiuş, — Oradea-Mare.							
	pleacă	Person.		Mixt.		pleacă	Person.		Mixt.		
		1	2				1	2			
Oradea-mare		3	50	2	40	Vaşcou	4	30	2	30	
Velenţa	"	4	05	2	51	Lunca-Baiţa	+4	42	+2	43	
Felix	"	4	32	3	13	Rieni	+4	57	+2	59	
Cordău	"	4	50	3	27	Sudrici	"	5	09	3	12
Taşad	"	6	07	4	31	Beiuş	"	5	37	3	52
Drăgeşci	"	6	30	4	45	Şoncoiuş	+5	58	+4	15	
Ceica	"	6	50	+5	00	B.-Ujlak	"	6	10	+4	27
Sombaşag-Rogoz	"	7	46	5	47	Borz	+6	19	+4	37	
Hollod	"	7	58	5	58	Şoim	"	6	35	4	58
Ginta	"	8	12	6	11	Ginta	"	6	56	+5	19
Şoim	"	8	38	6	36	Hollod	"	7	10	5	34
Borz	"	+8	53	+6	50	Sombaşag-Rogoz	"	7	31	6	03
B.-Ujlak	"	9	05	7	01	Ceica	+8	07	6	49	
Şoncoiuş	"	+9	18	+7	13	Drăgeşci	"	8	26	7	17
Beiuş	"	10	04	7	47	Taşad	"	8	40	+7	33
Sudrici	"	10	27	8	09	Cordău	"	9	27	+8	31
Rieni	"	10	41	+8	21	Felix	"	9	40	+8	45
Lunca-Baiţa	"	10	58	+8	21	Velenţa	"	10	01	9	09
Vaşcou soseşce		11	12	8	40	Oradea-mare soseşce		10	11	9	19

Oradea-Mare—Arad.					Arad—Oradea-Mare.									
	pleacă	Person.			Mixt.		pleacă	Person.			Mixt.			
		1	2	3				1	2	3				
Oradea-Mare		10	20	4	25	7	30	Arad	5	10	11	20	9	35
Ósi	"	10	30	4	36	7	44	Curtici	5	39	11	49	10	07
Less	"	10	48	4	56	8	06	Chitighaz	6	14	12	20	10	54
Cefa	"	11	03	5	12	8	29	Ciaba	6	40	12	54	11	50
Salonta	"	11	26	5	37	9	08	Giula	7	27	3	05	5	26
Kötegyán	"	11	46	+5	57	9	37	Sarkad	7	47	3	27	5	56
Sarkad	"	11	57	6	09	9	51	Kötegyán	+7	56	3	39	6	09
Giula	"	12	21	6	34	10	21	Salonta	8	28	4	10	6	17
Ciaba	"	2	23	7	17	4	32	Cefa	8	42	4	34	7	47
Chitighaz	"	2	54	7	45	5	03	Less	9	04	5	—	7	51
Curtici	"	3	28	8	20	5	38	Ósi	9	21	5	19	8	16
Arad soseşce		3	55	8	48	6	05	Oradea-Mare soseşce	9	32	5	30	8	31

Numerii cei groşi înseamnă timpul de la 6 ore seara până la 5 ore 59 de minute dimineaţa. — Numerii senni cu + înseamnă staţiunile, unde trenurile numai condiţionat se opresc.